

ASPECTELE TEHNICE ALE IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI NAȚIONAL ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Mihail CERECCEA, doctorand

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Securitatea și sănătatea în muncă reprezintă unul dintre domeniile cele mai importante ale politicii Uniunii Europene referitoare la ocuparea forței de muncă și afaceri sociale. Scopul final al activității de securitate și sănătate în muncă este protejarea vieții, integrității și sănătății salariaților împotriva riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională care pot apărea la locul de muncă și crearea unor condiții de muncă care să le asigure acestora confortul fizic, psihic și social.

Cuvinte cheie: Securitatea și sănătatea în muncă, accident de muncă, serviciul extern de protecție și prevenire, boală profesională, comitetul pentru securitate și sănătate în muncă.

Deși există numeroase aspecte pozitive, în ceea ce privește cadrul normativ, acțiunile desfășurate de către instituțiile cu atribuții în domeniu și schimbarea atitudinii angajatorilor și a salariaților, totuși rezultatele sunt încă departe de a corespunde așteptărilor generate de adoptarea Legii securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008.

În acest sens, prezentul Program național propune realizarea unui set de măsuri care să dezvolte și să consolideze importanța promovării principiilor și regulilor de bază ale securității și sănătății în muncă.

În decursul scurtei perioade de implementare a noii legislații, la nivelul autorităților și al angajatorilor au fost sesizate unele dificultăți generate pe de o parte de schimbarea principiilor fundamentale introduse de noua legislație, de numărul redus al acțiunilor de conștientizare și informare, raportat la situația națională în ceea ce privește securitatea și sănătatea în muncă, iar pe de altă parte de neîndeplinirea criteriilor de performanță de către serviciile externe de protecție și prevenire, datorate în special lipsei procedurii de acreditare a serviciilor externe de protecție și prevenire.

Obiectivele generale ale prezentului Program național sunt următoarele:

- A. Reducerea în mod constant a numărului de accidente de muncă și boli profesionale.
- B. Îmbunătățirea în mod continuu a nivelului de securitate și sănătate în muncă.

Printre obiectivele specifice ale prezentului Program național se numără următoarele:

- I. Îmbunătățirea continuă a nivelului de securitate și sănătate în muncă.
- II. Îndrumarea metodologică a angajatorilor, în vederea realizării activităților de prevenire și protecție în domeniul securității și sănătății în muncă.
- III. Conștientizarea actorilor implicați în domeniul securității și sănătății în muncă.
- IV. Integrarea mai profundă a securității și sănătății în muncă în programele de învățământ și de formare profesională.
- V. Dezvoltarea și consolidarea continuă a capacității instituționale.

Prin promovarea acestui Program se urmărește dezvoltarea sistemului de securitate și sănătate în muncă astfel încât să fie creat un mediu adecvat necesar pentru implementarea, dezvoltarea și consolidarea culturii de prevenire și, în consecință, reducerea în mod constant și semnificativ a numărului de accidente de muncă și boli profesionale, precum și îmbunătățirea în mod continuu a nivelului de securitate și sănătate în muncă.

Obiectiv specific I:

1. Reglementări în vederea sporirii nivelului de implementare a legislației din domeniul securității și sănătății în muncă elaborate și publicate.
2. Valori minime de expunere la riscuri pentru agenți chimici, biologici, cancerigeni și mutageni stabilite și ghiduri necesare în utilizare elaborate.
3. Cadrul de reglementare referitor la organizarea și realizarea examenelor medicale lucrătorilor, precum și referitor la bolile profesionale actualizat.
4. Cadrul legislativ care ia în considerare noua tendință pe piața muncii dezvoltarea muncii independente asigurat.
5. Asigurarea unui cadru legislativ eficient în domeniul securității și sănătății la locurile de muncă. Îmbunătățirea securității și sănătății în muncă la nivelul întreprinderilor, în special din sectoarele cu riscuri mari și întreprinderi mici și mijlocii.

6. Regulamentului de comunicare cercetare, evidență și raportare a accidentelor de muncă elaborat.

Obiectiv specific II:

1. Implementarea legislației din domeniul SSM este facilitată. Ghiduri și metodologii sunt publicate pe pagini web.

2. Performanța întreprinderilor în prevenirea accidentelor de muncă și bolilor profesionale este în creștere.

3. Competențele pentru lucrătorii cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă sunt stabilite în Clasificatorul Ocupațiilor și profesiilor.

4. Informațiile despre evoluția accidentelor de muncă și a bolilor profesionale necesare pentru fundamentarea politicilor de prevenire a acestor evenimente sunt cunoscute (Tabelul 1).

Tabelul 1 Numărul de accidentați în muncă și pierderile materiale aferente accidentelor de muncă în anii 2010, 2011, 2012

Activitatea economică	Numărul de accidentați (inclusiv mortal)	Numărul accidentaților mortal	Numărul zile-om incapacitate de muncă a accidentaților care au pierdut capacitatea de muncă de 3 zile și mai mult	Pierderi materiale aferente accidentelor, mii lei
TOTAL 2012	452	27	15843	3336,7
TOTAL 2011	651	30	14449	2963,3
TOTAL 2010	569	39	13827	3063,8

Obiectiv specific III:

1. Partenerii sociali sunt informați.

Obiectiv specific IV:

1. Pregătirea teoretică de bază și conștientizarea la nivelul tuturor formelor de învățământ privind securitatea și sănătatea în muncă, pentru responsabilizarea în viața profesională este asigurată.

Obiectiv specific V:

1. Calitatea pregătirii profesionale a personalului autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă este în creștere.

2. Cooperare regională în dezvoltare.

Acțiunile care urmează a fi realizate în scopul atingerii obiectivelor stabilite de Program se înserează astfel:

Obiectiv specific I

Rezultatul 1:

1. Analizarea legislației din domeniul securității și sănătății în muncă în vederea soluționării problemelor identificate în cadrul procesului de implementare.

Rezultatul 2:

2. Elaborarea cadrului legal în vederea stabilirii valorilor minime de expunere la riscuri pentru agenți chimici, cancerigeni și mutageni și elaborării ghidurilor necesare în utilizare.

Rezultatul 3:

3. Actualizarea cadrului de reglementare referitor la organizarea și desfășurarea examenelor medicale, precum și referitor la investigarea, evidența și raportarea bolilor profesionale.

Rezultatul 4:

4. Completarea cadrului legislativ din domeniul securității și sănătății în muncă pentru lucrătorii independenți.

Rezultatul 5:

5. Analizarea necesității adoptării unor măsuri suplimentare față de legislația existentă, în scopul creșterii nivelului de securitate și sănătate în muncă.

Rezultatul 6:

6. Revizuirea și actualizarea cadrului de reglementare a modului de comunicare, cercetare, evidență și raportare a accidentelor de muncă.

Obiectiv specific II

Rezultatul 1:

7. Dezvoltarea de instrumente și ghiduri practice în sprijinul implementării legislației din domeniul securității și sănătății în muncă.

8. Elaborarea unor module de instruire și pregătire a persoanelor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.

9. Elaborarea unei metodologii cadru pentru elaborarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă.

Rezultatul 2:

10. Modificarea cadrului legislativ care reglementează în domeniul asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale astfel încât să permită punerea în practică a mecanismelor economice.

11. Modificarea legislației din domeniu și elaborarea cadrului de reglementare în vederea acreditării serviciilor externe de protecție și prevenire

12. Sprijinirea activității de prevenire a angajatorilor în vederea creșterii performanțelor acestora în îndeplinirea măsurilor de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale.

13. Diversificarea obiectivelor vizitelor de lucru la angajatori astfel încât să fie orientate către problemele specifice ale fiecărei organizații.

Rezultatul 3:

14. Elaborarea standardului ocupațional pentru persoane cu atribuții de securitate și sănătate în muncă.

15. Formarea lucrătorilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă (Tabelul 2).

Tabelul 2 Activitatea Centrului de Instruire în domeniul relațiilor de muncă

	2010	2011	2012
Conducători (director/administrator)	1180	1194	1199
Conducătorii locului de muncă	2254	1855	2562
Lucrători desemnați (specialiști SSM)	621	598	633

Rezultatul 4:

16. Perfecționarea continuă a formularelor de raportare statistică a securității și sănătății în muncă inclusiv a accidentelor de muncă și bolilor profesionale.

17. Monitorizarea accidentelor de muncă și bolilor profesionale la nivel național.

18. Difuzarea informațiilor despre accidente de muncă și bolile profesionale prin mijloacele mass-media.

Obiectiv specific III

Rezultatul 1:

19. Asigurarea derulării unui set de măsuri necesar dezvoltării culturii de prevenire prin:

- Organizarea de seminare și reuniuni privind:
  - noutățile legislative în domeniu;
  - situația securității și sănătății în muncă în Republica Moldova;

- Promovarea celor mai bune practici de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale

20. Organizarea unor sesiuni de informare și conștientizare a angajatorilor și lucrătorilor privind promovarea realizării efective a evaluării riscurilor în IMM-uri.

21. Realizarea de materiale informative în scopul dezvoltării culturii de prevenire

Obiectiv specific IV

Rezultatul 1:

22. Elaborarea și introducerea conținuturilor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă în manuale pentru învățământul preuniversitar.

23. Introducerea unor discipline separate sau a unor capitole specifice în cursurile existente din ciclurile universitare de licență și masterat

Obiectiv specific V

Rezultatul 1:

24. Îmbunătățirea continuă a performanțelor profesionale a personalului instituțiilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă, prin instruire, pregătire profesională și reciclare a personalului.

25. Crearea în cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei a unei subdiviziuni interioare separate cu atribuții distincte în domeniul securității și sănătății în muncă (3-5 unități, personal cu cunoștințe speciale în domeniul securității și sănătății în muncă).

26. Întărirea capacităților Inspecției Muncii prin majorarea efectivului-limită al acesteia și dotarea cu tehnică, sisteme automatizate de prelucrare a datelor și programe de întreținere a acestora (Tabelul 3).

27. Dezvoltarea bazei tehnico-materiale, întărirea capacităților și majorarea efectivului-limită al Î.S. „Centrul de instruire în domeniul relațiilor de muncă”.

Tabelul 3 Indicatori referitori la activitatea Inspecției de Stat în Muncă în anii 2010, 2011, 2012

Denumirea indicatorului	Total 2012	Total 2011	Total 2010
Controale efectuate privind respectarea legislației muncii	3548	3440	3200
Numărul de încălcări constatate	38064	45765	41769
Petiții examinate	986	1014	956

Rezultatul 2:

28. Schimb de experiență și schimb de informații în domeniul securității și sănătății în muncă cu țările din Europa de Sud-Est și cu alte țări ale lumii;

29. Organizarea și participarea la diferite instruirii, conferințe tematice și mese rotunde internaționale dedicate problemelor securității și sănătății în muncă.

Planul de acțiuni privind implementarea programului național în domeniul securității și sănătății în muncă pe anii 2012-2016

- Implementarea legislației din domeniul securității și sănătății în muncă este facilitată. Ghiduri și metodologii sunt publicate pe pagini web.

- Dezvoltarea de instrumente și ghiduri practice în sprijinul implementării legislației din domeniul securității și sănătății în muncă.

- Elaborarea unor module de instruire și pregătire a persoanelor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.

- Elaborarea unei metodologii cadru pentru elaborarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă.

- Performanța întreprinderilor în prevenirea accidentelor de muncă și bolilor profesionale este în creștere.

- Modificarea cadrului legislativ care reglementează în domeniul asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale astfel încât să permită punerea în practică a mecanismelor economice

- Modificarea legislație din domeniu și elaborarea cadrului de reglementare în vederea acreditării serviciilor externe de protecție și prevenire

- Diversificarea obiectivelor vizitelor de lucru la angajatori astfel încât să fie orientate către problemele specifice ale fiecărei organizații

- Pregătirea teoretică de bază și conștientizarea la nivelul tuturor formelor de învățământ privind securitatea și sănătatea în muncă, pentru responsabilizarea în viața profesională este asigurată

- Elaborarea și introducerea conținuturilor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă în manuale pentru învățământul preuniversitar.

- Introducerea unor discipline separate sau a unor capitole specifice în cursurile existente din ciclurile universitare de licență și masterat.

Bibliografia

1. Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008.
2. Legea privind Inspecția Muncii nr.140-XV din 10 mai 2001.
3. Hotărârea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă”.
4. Raportul Inspecției de Stat în muncă cu privire la starea securității și sănătății în muncă pentru anul 2010.
5. Raportul Inspecției de Stat în muncă cu privire la starea securității și sănătății în muncă pentru anul 2011.
6. Raportul Inspecției de Stat în muncă cu privire la starea securității și sănătății în muncă pentru anul 2012.
7. Programul Național în domeniul securității și sănătății în muncă pe anii 2012-2016.